

Au trecut câțiva ani de când n-am citit poezie de Letiția Ilea și-mi amintesc cu plăcere de volumele ei, în special de *Chiar viața* sau *O persoană serioasă*, drept care mă bucur de lectura ultimului ei volum apărut în acest an, *Blues pentru cai verzi*, întrucât oricând e reconfortant să fii invitat la confluența stărilor de abandon, a tensiunilor când ușoare, când aproape insuportabile, a singurătății care tronează pretutindeni, a pustiului, dar mai ales a morților ei iubiți.

Blues pentru cai verzi nu e o întâlnire cu o poezie puternic sentimentalizată și nici o întâlnire cu un registru predominant sentimental, tragic sau marcant, ci e un timp petrecut în compania stărilor, a zonelor vii prin pulsuni intense dar controlate asupra prezentului. Este vorba despre pustiul angoasant și despre singurătate, ambele cu rol limitrof între singurele zone care contează cu adevărat, unde niciodată nu survine schimbarea sau noutatea, dar care există într-un veșnic aceleași: prezentul și realitatea câtorva amintiri. Probabil acestea sunt considerentele pentru care poezia Letiției Ilea este receptată ca o afiliere la modelul Bacovia, dar marca poetică și vocea autoarei sunt suficient de probante pentru a descoperi în ea o poezie actuală.

Realitatea despre care vorbeam adineauri sfârșește separată de o existență obiectuală; cu cât obiectele – sau mediul extern, neapărat imuabil – primesc atenție, cu atât mai mult totul devine mai palpabil. În lipsa acestora, realitatea devine echivalentul unui pustiul existențial marcat de singurătate și așteptare, dar din fericire lipsit de contragreutățile unor drame ce-ar putea minimaliza intensitatea stărilor poetice: „luam cutia și o cântăream distrat/ chiar dacă nu-mi venea să fumez/ când era plină mă cuprindea/ un sentiment de stabilitate foarte necesar/ într-o epocă de tranziție/ mult înainte de salariu ea se golea/ și asta mă arunca într-o stare de disperare/ în care nici măcar fraze precum „tout aboutit à un livre”/ sau „l'enfer, c'est les autres”/ nu mai îmi spuneau absolut nimic”.

Despre cai verzi, în detrimentul blues-ului

Raul Huluban

Moartea tatălui, ceea ce presupune aceasta, expresia în sine, repetarea ei, menționarea pe parcursul întregului volum nu aduc la suprafață o voce deprimată; moartea tatălui, felul în care este redat și transmis acest subiect repetitiv nu aduce drama, trauma sau panica faptului în sine, ci face să transpară numai aspectele autentice, coerente, ale vocii care pe măsura percuției se-ngrijește să rămână fidelă trăirii sale individuale și nu-și manifestă înclinarea de-a le „poetiza” pentru public. Aceasta este și amprenta Letiției Ilea, o scriere simplă (dar nu o consemnare) a realității așa cum este trăită, lipsită de orice mască, pe cât de intensă pe atât de firească: „nimic nu s-a-ntâmplat între acești patru pereți. doar atât: aici s-a stins un om. tata. aici am

puadrat obrajii morții cu farduri alese. aici am îmbrățișat moartea cu o iubire nimănui dăruită. nopți la rând m-a hăituit căteava furioasă. să mă prindă să-mi smulgă inima să-și facă mărgelile din ochii mei. aici mi-au jurat iubire nebunia spaima și câțiva bărbați”.

Un alt aspect relevant în *Blues pentru cai verzi* este tehnica dialogului cu cititorul, întreținută la nivelul întregului volum. Interesant este că stabilirea unui dialog, și chiar a unei relații cu cititorul nu lasă impresia c-ar fi căutate în acest fel de-a scrie (oarecum suficient sieși). Astfel, referirile la poemul care se naște și la hârțiile ce-l consemnează alcătuiesc încă o poveste și o altă ancoră, de data aceasta, chiar în real. Cititorul ajunge chiar personaj: „nu mai am liniște/ cineva mi-a cumpărat cartea din librărie// nu e nici dentistul nici instalatorul/ nici administratorul nici vecina de la cinci/ lor le-am dat-o eu cu autograf/ cine să fie// dacă l-aș cunoaște l-aș invita la o bere/ l-aș înfia sau poate...// nu mai am liniște/ spuneti-mi domnule cititor/ e cerul mai înalt/ adâncul mai adânc/ ați râs ați plâns/ mai trăiți”. Aproape fiecare poem există nonșalant prin lipsa autocenzurii de-a mărturisi orice, de la lucruri grave și de impact, la mărunțișuri fade (dar în rare cazuri); fiecare poem e ales parcă într-o succesiune voită cu restul, în favoarea unei maniere progresive de „contaminare” a cititorului.

Plăcut de observat e că în *Blues pentru cai verzi* se întâlnesc rareori lucruri care nu-și au rostul sau care încarcă inutil poemul; totuși, mi-ar fi plăcut să nu mai întâlnesc povestea învechită deja de câteva decenii a „poemului” în poem și-a frazei „care nu avea să fie scrisă vreodată”, indiferent că e o fidelitate față de Mariana Marin sau față de Mircea Cărtărescu. Dincolo de acestea, volumul e privat de orice fel de asperități și de false poetizări și nu mă feresc să afirm că simt aceeași plăcere și bucurie citind-o pe Letiția Ilea ca atunci când le citec pe Nora Luga, Marta Petreu, sau chiar Mariana Marin; pentru mine e o poezie pe cât de actuală, pe atât de bună.